

PERSPECTIEFNOTA 2022

GEMEENTE
**WEST
BETUWE**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
1. Inleiding	5
2. Doelen en resultaten 2022	7
3. Financiële uitgangspositie 2022	12
4. Nieuw beleid	14
4.1. Onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar (drie O's)	14
4.2. Beleidskeuzes waarvan dekking algemene reserve	14
4.3. Beleidskeuzes waarvan dekking binnen bestaande budgetten	17
5. Kansen en risico's	19
5.1. Kansen	19
5.2. Risico's	19
6. Financiële samenvatting	26
7. Toelichting mogelijke beleidskeuzes	27
7.1. Harmonisaties	27
7.2. Overige beleidskeuzes	27

Voorwoord

Voor u ligt de perspectiefnota 2022. Traditioneel een moment om vooruit te kijken naar het komende jaar. Wat willen we als gemeente bereiken? Tegelijkertijd vraagt deze perspectiefnota ook om reflectie. Even achterom kijken. Het is namelijk de laatste perspectiefnota van deze bestuursperiode. De eerste in het bestaan van onze mooie gemeente. We ronden als het ware de eerste fase na herindeling af.

Wat hebben we in de afgelopen drie jaar veel bereikt. Bijna alle harmonisaties zijn afgerond, een huzarenstukje waar menig fusiegemeente met bewondering naar kijkt. Het beleid staat nu op papier, maar is bepaald geen dode letter. We geven inmiddels volop uitvoering aan de opgestelde plannen. Onze organisatie stort zich met betrokkenheid en energie op het werk dat er ligt.

Toch zijn we nog niet klaar. Dat zijn we eigenlijk nooit. Daarvoor verandert de wereld om ons heen te snel. Precies daarom werken we met elkaar aan een lerende organisatie. Het Samen West Betuws Werken stelt ons in staat om wendbaar en flexibel mee te bewegen met de opgaven die op onze gemeente afkomen, zoals de Energietransitie, Woningbouw en de transformatie van het Sociaal Domein.

Dat is makkelijker gezegd dan gedaan. De hoeveelheid ambities en wensen voor onze nieuwe gemeente is groot. En dat hoort ook in die eerste fase na fusie. Ondertussen liet corona zien dat er een einde zit aan de rek van de organisatie. Onze medewerkers hebben de afgelopen drie jaar met veel toewijding alle harmonisaties voorbereid, het 'gewone werk' draaiende gehouden en de voorbereidingen getroffen voor een nieuwe huisvesting.

Dat is een prestatie van formaat, maar heeft wel veel gevraagd. Tegelijkertijd zijn we aan het leren wat het betekent om te werken vanuit de maat van een 50.000+ gemeente. Het is balanceerwerk om te voldoen aan geuite wensen en ambities, maar tegelijkertijd het elastiek van de organisatie niet nog verder op te rekken. Realisme en momenten van reflectie zijn dus geboden, ook voor de komende jaren.

Deze fase vraagt niet alleen wat van ons college, maar ook van de gemeenteraad en onze organisatie. Het vraagt om een nieuwe cultuur die ons oproept om voorbij de waan van de dag en het verleden te kijken. Om onszelf de vraag te stellen of de koers die de gemeente vaart, de juiste is met het oog op de toekomst. We moeten kiezen op welke wijze en met welke ambitie wij de grote opgaven van deze tijd aanpakken. Vast staat dat West Betuwe dat niet alleen kan. We moeten het samen doen. Samen met de inwoners. Samen met maatschappelijke partners en bedrijven. Samen met gemeenten in de regio. Samen West Betuws Werken.

Vanuit deze stevige basis kijken we vooruit naar de nieuwe bestuursperiode 2022-2026. De perspectiefnota 2022 is daarin de eerste stap. We hanteren hierbij de visie van 'West Betuwe financieel in evenwicht' als uitgangspunt. We vangen de noodzakelijke uitgaven op en kunnen de conclusie trekken dat West Betuwe er financieel gezond voorstaat, zeker na verwerking van de meicirculaire¹. Op die manier dragen we een meerjarig positief begrotingssaldo over aan de nieuwe raad. Maar daar laten we het niet bij.

---

¹ Een uitgebreide analyse van de meicirculaire volgt zo spoedig mogelijk via een separate informatienota

We stellen incidentele investeringen voor. Deze dekken we uit de algemene reserve. Die is dankzij zorgvuldig financieel beleid in de afgelopen jaren robuust genoeg. Gevraagde structurele investeringen hebben we uiteraard ook inzichtelijk gemaakt. Hierover vragen we de gemeenteraad een richtinggevende uitspraak of en hoe we die zullen verwerken in de programmabegroting die in november wordt vastgesteld.

Tenslotte

De gemeente West Betuwe staat aan de vooravond van een nieuwe bestuursperiode. Er komt veel op de gemeente en op onze samenleving af. Ook omdat we nog niet weten wat de impact van de coronapandemie is op de brede welvaart van onze inwoners op langere termijn. Toch slaat ons dat niet lam. Integendeel. We merken dat er een gezamenlijk gevoel heerst om tot oplossingen te komen, zoals we dat al drie jaar hebben laten zien. Met de gemeenteraad, de inwoners, de medewerkers en het college. Samen stropen we onze mouwen op en zetten we onze schouders eronder.

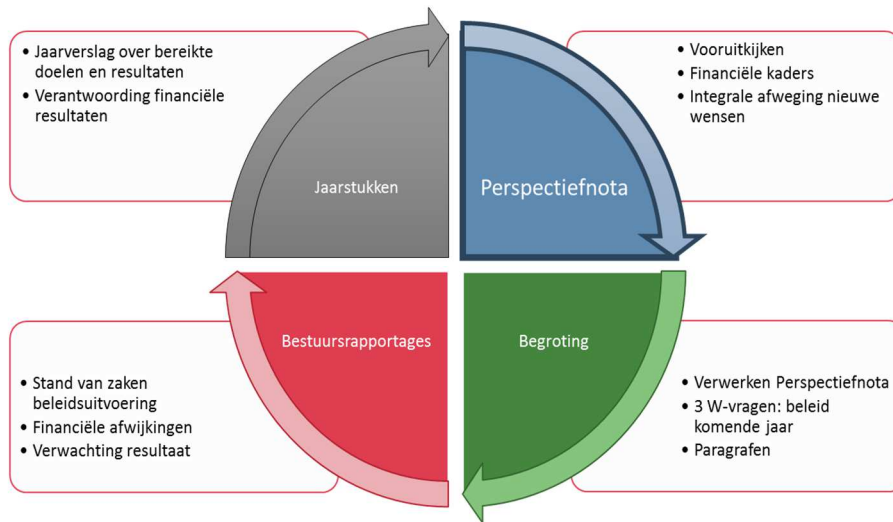
West Betuwe, juni 2021

College van burgemeester en wethouders

1. Inleiding

Met de perspectiefnota starten we de P&C-cyclus 2022 als opmaat voor de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming voor 2023-2025.

Schematisch ziet de Planning & Control cyclus er zo uit:

Doel van de perspectiefnota is inhoudelijk vooruitkijken naar het begrotingsjaar 2022, het vaststellen van de financiële kaders en de integrale afweging van de nieuwe wensen. In deze perspectiefnota stellen we voor om naast de voorstellen nieuw beleid, die voldoen aan de criteria onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar ook een aantal beleidskeuzes waar incidentele kosten mee gemoeid zijn te verwerken in de begroting 2022. Deze kosten dekken we vanuit de algemene reserve. Daarnaast hebben we ook beleidskeuzes met structurele kosten inzichtelijk gemaakt. Hierover vragen we de gemeenteraad een richtinggevende uitspraak of en hoe we die zullen verwerken in de programmabegroting die in november wordt vastgesteld.

De perspectiefnota 2022 is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Doelen begroting 2022

In hoofdstuk 2 beschrijven we per beleidsprogramma de voorgestelde doelen voor het komende begrotingsjaar. Per doel geven we een korte beschrijving en benoemen we de resultaatindicatoren. Over de resultaatindicatoren rapporteren we in de bestuursrapportages en jaarstukken 2022. Naast de hoofddoelstellingen in deze perspectiefnota hebben we ook in beleidsplannen en uitvoeringsplannen doelstellingen bepaald. Hierover rapporteren we niet via de P&C-cyclus.

Financiële uitgangspositie

De financiële samenvatting is gebaseerd op het meerjarenperspectief uit de eerste bestuursrapportage 2021 en de effecten uit de eerste berekening van de meicirculaire 2021. Alhoewel de perspectiefnota betrekking heeft op de begroting 2022-2025 presenteren we ook de jaarschijf 2026 omdat vanaf dat jaar een duidelijk kentering in het resultaat zichtbaar is. Dit komt doordat het in 2020 vastgestelde beheerplan Wegen tot en met 2025 incidenteel voor een jaarlijks bedrag van ongeveer 2,4 miljoen euro gedekt wordt uit de reserves en door een toename van het vorig

jaar verwachte (ingroei)nadeel van 650.000 euro bij de herverdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Daarnaast geven we aan wat het vrij besteedbare bedrag in de Algemene Reserve is. Deze samenvatting is opgenomen in hoofdstuk 3.

Voorstellen nieuw beleid

In hoofdstuk 4 is het nieuw beleid opgenomen welke we verwerken in het meerjarenperspectief. Het nieuw beleid is onderverdeeld in drie categorieën:

- Onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar
- Beleidskeuzes waarvan dekking algemene reserve
- Beleidskeuzes waarvan dekking binnen bestaande budgetten

Kansen en risico's

Bij de jaarstukken 2020 is het risico-profiel meerjarig geactualiseerd. Tussen het opstellen van de jaarstukken 2020 en de perspectiefnota 2022 hebben zich ontwikkelingen voorgedaan waardoor het risico-profiel is gewijzigd. In hoofdstuk 5 beschrijven we de geactualiseerde risico's, evenals de mogelijke kansen.

Financiële samenvatting

In hoofdstuk 6 vatten we het financiële perspectief na verwerking van het voorgestelde nieuw beleid uit hoofdstuk 4 samen.

Toelichting mogelijke beleidskeuzes

Om richtinggevende uitspraken te doen voor het college ter verwerking in de programmabegroting 2022 is in hoofdstuk 7 de toelichting opgenomen van de mogelijke beleidskeuzes.

Deze zijn onderverdeeld in de volgende twee categorieën:

- Harmonisaties
- Overige beleidskeuzes

2. Doelen en resultaten 2022

Voor de Programmabegroting 2022 stellen we de volgende doelen en resultaten voor. Hierbij geven we aan “wat we willen bereiken” in 2022 en wat de hieraan gerelateerde resultaten (lees indicatoren) zijn. Het onderdeel “wat gaan we daarvoor doen” beschrijven we in de Programmabegroting 2022.

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

We werken aan een toekomstbestendige en wendbare gemeente
<ul style="list-style-type: none">
• We werken via programma's aan de strategische maatschappelijke opgaven samen met onze maatschappelijke partners en inwoners, zowel lokaal als regionaal.
• We spelen een actieve rol in regionale verbanden, richting provincie en het rijk en we benutten onze netwerkorganisaties.
We vergroten de leefbaarheid in de kernen
<ul style="list-style-type: none">
• Eind 2022 hebben de kernen samen met de gemeente uitvoering gegeven aan de speerpunten voor 2022 uit de kernagenda's en werken samen aan de punten voor de langere termijn.
• In 2022 ondersteunen we leefbaarheidsinitiatieven maximaal; de kernen benutten tenminste 85% van het leefbaarheidsbudget.
We vergroten de kwaliteit van lokale democratische processen en versterken samenwerking gemeente met inwoners
<ul style="list-style-type: none">
• Er is een hoger waarderingscijfer in vergelijking met de nulmeting uit 2020 over het deelnemen van inwoners, bedrijven en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid of gemeentelijke plannen.
• Er zijn vijf participatietrajecten doorlopen conform de speerpunten uit het participatiebeleid. Daarbij is het afwegingskader, het stappenplan en de gereedschapskist gebruikt. Deze trajecten zijn geëvalueerd.
We staan dicht bij de inwoners en inwoners zijn meer tevreden over dienstverlening en communicatie
<ul style="list-style-type: none">
• Hoger waarderingscijfer inwoners- en klanttevredenheid in 2022 in vergelijking met de nulmeting uit 2020.
• Hoger waarderingscijfer inwoners in onderzoek naar bereik en waardering gemeentekanalen in vergelijking met de nulmeting 2020.

Programma 2 Veiligheid 2022

We verhogen het ondermijningsbewustzijn en de weerbaarheid, in- en extern.
<ul style="list-style-type: none">
• Meer inwoners en ondernemers vinden de weg naar de meldlijnen over ondermijning ten opzichte van 2021.
• Cybercriminaliteit brengen we onder de aandacht bij de inwoners.
We stimuleren dat evenementen duurzaam en schoon zijn.
<ul style="list-style-type: none">
• Met 25% van de organisatoren gaan we in gesprek over duurzame en schone evenementen.

Programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

We vergroten de bereikbaarheid en verkeersveiligheid van de kernen.
<ul style="list-style-type: none">
• We lossen van de top 5 fietsknelpunten in 2022 het knelpunt rotonde Laageinde – N327 bij de Lingeborgh in Geldermalsen eind 2022 op.
• Minder mensen rijden in de spits door onze verblijfsgebieden.
We stimuleren het waterbewustzijn van onze inwoners
<ul style="list-style-type: none">
• We hebben een vastgesteld communicatieplan voor waterbewustzijn, klimaat en afkoppelen.
• Een subsidieregeling voor onze inwoners om de gevolgen van klimaatverandering op te kunnen vangen.
We dragen bij aan een duurzame en veilige woonomgeving
<ul style="list-style-type: none">
• Eind 2022 hebben we een vastgesteld beleids- en beheerplan voor de openbare verlichting.

Programma 4 Economie

We streven naar breed gedragen winkeltijden.
<ul style="list-style-type: none">
• Uiterlijk medio 2022 hebben we een vastgestelde, nieuwe winkeltijdenverordening die gebaseerd is op de uitkomsten van het onderzoek naar de winkeltijden uit 2021.
We stimuleren de aantrekkelijkheid van horeca en terrassen.
<ul style="list-style-type: none">
• Een vastgesteld horeca- en terrassenbeleid in december 2022.
We bouwen aan een duurzame relatie tussen gemeente en ondernemers.
<ul style="list-style-type: none">
• In het eerste kwartaal 2022 hebben we een platform voor ondernemersverenigingen.

Programma 5 Onderwijs

Betere maatschappelijke deelname door terugdringen laaggeletterdheid en stimuleren digitale voorzieningen
<ul style="list-style-type: none">
• We hebben vanuit het uitvoeringsplan laaggeletterdheid concrete stappen gezet om meer inwoners op het gebied met taal, rekenen en digitale vaardigheden te ondersteunen.
• We streven ernaar zoveel mogelijk laaggeletterden te bereiken en (blijvend) ondersteunen. We monitoren het resultaat.
We verzekeren het recht op onderwijs zodat kinderen goed toegerust zijn om een plaats in de samenleving te verwerven.
<ul style="list-style-type: none">
• We willen zoveel mogelijk jongeren en ouders in een vroeg stadium passende hulp bieden zodat schoolverzuim wordt voorkomen.
We werken aan toekomstbestendige, duurzame onderwijshuisvesting, op basis van het integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP).
<ul style="list-style-type: none">
• De projectvoorstellen voor de projecten 'Integraal Kindcentrum (IKC) Buurmalsen-Tricht' en 'IKC Jan Harmenshof – Oranje Nassau' zijn door de raad vastgesteld.
• De verduurzamingsprojecten van de korte termijnagenda van het IHP zijn afgerond.

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

We versterken, vernieuwen, verbreden en verbinden cultuur en kunst

- Het gezamenlijke uitvoeringsplan cultuur- en kunst 2021-2022 is door gemeente en partners uitgevoerd.
- Er zijn bijeenkomsten georganiseerd tussen beide sectoren (Recreatie en Cultuur), waarbij er gezamenlijke arrangementen/waardebonnen worden ontwikkeld, waardoor we verbinding realiseren tussen de thema's en verhaallijnen in beide sectoren.

We vergroten de leefbaarheid in de kernen

- Dorpshuizen / MFC 's hebben een toekomstbestendig (uitvoerings)plan. Onderdelen zijn een goede organisatie, financiële draagkracht en een toekomst bestendige plek voor ontmoeting en sociaal Culturele activiteiten.
- We voeren het vrijwilligersprogramma uit om onze vrijwilligers te waarderen, te ondersteunen en te verbinden.

Programma 7 Sociaal domein en volksgezondheid

Inwoners die zich in een sociaal kwetsbare situatie bevinden, zo zelfstandig mogelijk wonen en in de eigen omgeving herstellen en meedoen in de samenleving.

- We hebben inzicht in het aantal inwoners met een indicatie beschermd wonen en implementeren het woonplaatsbeginsel per 1-1-2023.
- We hebben inzicht in de gevolgen van het aantal inwoners met indicatie beschermd wonen voor de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties.

We dragen zorg voor passende ondersteuning vanuit de kaders van het beleidsplan en inkoopstrategie

- We ronden de inkoop voor ondersteuning Jeugdzorg en Wmo af voor 1 januari 2023. Daarmee realiseren we een gesegmenteerd passend aanbod met een bijbehorende contractvorm en wijze van bekostiging.

We dragen zorg voor een passende ondersteuning aan inwoners (naar tevredenheid van inwoners) vanuit de visie en ontwikkellijnen van het beleidsplan Bouwen aan Sociale Kracht

- Ervaringen met lopende en nieuwe (regionale) pilots voor nieuwe (inkoop- en samenwerkings)afspraken voor toegang tot gespecialiseerde hulp.
- Toename van cliënttevredenheid bij toeleiding tot en inzet van Wmo en jeugdzorg ten opzichte van vorig jaar.

We bevorderen het gezond opgroeien van kinderen en we stimuleren een gezonde leefstijl van kinderen.

- Tenminste 60% van de scholen in West Betuwe voert gezond beleid uit rond voeding/beweging/gezonde leefstijl.
- De doorontwikkeling van ons gezinsloket door het organiseren van drie mama café's en tien koppelingen met buurtgezinnen.

Programma 8 Duurzaamheid en Milieu

We maken een efficiënter te onderhouden en duurzamer groenareaal met meer ruimte voor biodiversiteit.

- Verduurzamen bomenbestand, zoals vastgesteld in het groenbeleidsplan (2020). Eind 2022 is het eerste jaar van het omvormingsplan uitgevoerd.
- Verbeterslag in kwaliteit beplantingen en grassen door omvorming, zoals vastgesteld in het groenbeleidsplan (2020). Eind 2022 is het eerste jaar van het omvormingsplan uitgevoerd.

We werken aan verduurzaming om zo in 2030 55% minder CO2 uitstoot te hebben en uiteindelijk energieneutraal te zijn in 2050.

- Samen met stakeholders (netbeheerder, woningstichtingen, Waterschap, collega's en inwoners) komen we tot een eerste Wijkuitvoeringsplan in het vierde kwartaal 2022 waarin staat hoe we in de betreffende kern/wijk in onze gemeente over gaan van aardgas naar een duurzame manier van verwarmen en koken.
- De laadinfra voor publiek laden van elektrische voertuigen wordt uitgebreid naar 500 laadpalen de komende 3 jaar. Eind 2022 staan er 120 publiek toegankelijke laadpalen in de gemeente.

We maken een maatregelenplan om kwetsbare locaties tijdens weersextremen te beschermen.

- In 2022 zijn de breed maatschappelijke gesprekken afgerond, over de urgentie en acceptatie van kwetsbaarheden en welke maatregelen hiervoor nodig zijn om deze kwetsbaarheden te verminderen. Dit wordt gebruikt als input voor het lokale maatregelen- en uitvoeringsplan.
- In 2022 beschikt West Betuwe over een lokaal maatregelenplan dat aansluit op de gestelde ambities en doelen uit de Regionale Adaptatie Strategie.

We werken toe naar een circulaire economie.

- Eind 2022 beschikt West Betuwe over een beleidsvisie circulair, deze wordt samen met stakeholders opgesteld. Deze visie zorgt ervoor dat circulair denken en doen worden verankerd in de organisatie en bij onze samenwerkingspartners.
- Door gescheiden inzameling van incontinentie- en luiermateriaal neemt de hoeveelheid restafval per inwoner af met minimaal 10 kg per jaar, ten opzicht van 2020 (70 kg per inwoner per jaar).

Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

We versnellen de woningbouw.

- Diverse ruimtelijke procedures voor de in totaal circa 70 in Beesd te bouwen woningen zijn medio 2022 afgerond. De ruimtelijke procedure voor de locatie Beesd-Noord (circa 80 woningen) start medio 2022.
- De ruimtelijke procedure voor woningbouw op drie locaties in Haaften (samen circa 50 woningen) is gestart in het tweede kwartaal 2022.

We hebben een woningaanbod dat aansluit bij behoefte van de kernen.

- Het woningbouwprogramma is in uitvoering, waarbij aandacht is voor spreiding in de kernen.
- In 75% van de kernen is woningbouw zichtbaar in 2022.

We geven invulling aan de doelstellingen en uitgangspunten van de Omgevingswet.

- De raad stelt begin 2022 de Omgevingsvisie 1.0 vast. Met de inwerkingtreding van de wet op 1 juli hebben we van rechtswege een tijdelijk omgevingsplan. Conform het vastgestelde PvA werken we aaneen definitief omgevingsplan, wat uiterlijk in 2029 gereed dient te zijn.
- Vanaf het eerste kwartaal bieden we ruimte aan initiatieven uit de samenleving ('ja,mits' benadering) door te werken met omgevingstafels, waar initiatieven worden getoetst. Door halfjaarlijkse monitoring en evaluatie geven we inzicht in de aangevraagde en toegekende initiatieven.

Programma 10 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen

We laten de begroting beter aansluiten op de ambities van West Betuwe

- Onderzoek naar de wenselijkheid van het gebruik van thema's en begroten op kernenniveau afgerond in het derde kwartaal 2022.
- Uiterlijk bij de perspectiefnota 2023 wordt de nieuwe programma-indeling definitief vastgesteld.

We houden grip op de financiën van de gemeente

- Implementeren verplichtingenadministratie uiterlijk afgerond in het tweede kwartaal 2022.
- Onderzoek naar werken met lange termijn financiële scenario's is afgerond voor de perspectiefnota 2023.

3. Financiële uitgangspositie 2022

We presenteren hier de financiële uitgangspositie van de exploitatie (huishoudboekje) en van de vrij besteedbare Algemene Reserve (vrij besteedbaar spaargeld).

Overzicht exploitatie

In onderstaand overzicht laten we de stand van de begroting 2022 en verder zien na verwerking van het financieel effect van de eerste bestuursrapportage 2021 en de effecten uit de eerste berekening van de meicirculaire 2021.

De meicirculaire 2021 is ontvangen op 31 mei. Op basis van deze meicirculaire hebben we de financiële effecten voor de begroting van West Betuwe doorgerekend. Deze laten een positief beeld zien, welke we hieronder hebben verwerkt in het meerjarenperspectief. Een nader analyse volgt nog, hierdoor bestaat de kans dat het meerjarenperspectief nog naar boven of naar beneden bijgesteld wordt. Voor de volledigheid wordt deze uitgebreide analyse van de meicirculaire zo spoedig mogelijk aangeboden aan de raad. De raad beschikt hierdoor tijdig over de definitieve cijfers van de meicirculaire en het effect daarvan op het meerjarenperspectief.

	<i>bedragen x € 1.000</i>				
Begrotingsjaar	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo (voor mutaties eerste bestuursrapportage 2021)	93	612	62	679	-2.570
Totaal financieel effect eerste bestuursrapportage 2021	-366	107	571	1.059	1.781
Financieel vertrekpunt begroting 2022 e.v. (na 1e Burap)	-273	719	633	1.738	-789
Meicirculaire 2021 (eerste berekening)	727	340	37	-123	545
Financieel vertrekpunt begroting 2022	454	1.059	670	1.615	-244

Overzicht Algemene Reserve

In onderstaand overzicht van de Algemene Reserve schetsen we het verwachte verloop hiervan. We houden rekening met begrote en mogelijke toevoegingen en onttrekkingen. Het totaal van de Algemene Reserve schatten we eind 2021 op 14,8 miljoen euro. Dit bedrag is niet helemaal vrij besteedbaar. Een deel van de Algemene Reserve reserveren we voor het opvangen van de risico's. Voor de inhoud van de risico's verwijzen we naar de paragraaf Risicobeheersing en weerstandsvermogen van de jaarstukken 2020 en de paragraaf risico's in deze nota. Voor het opvangen van alle risico's hebben we naar verwachting 7,5 miljoen euro nodig. Dit betekent dat het vrij besteedbare bedrag van de Algemene Reserve 6 miljoen euro bedraagt.

bedragen x € 1.000

Algemene reserve	2021	2022	2023	2024	2024	2025
Stand Algemene reserve 1-1	29.289	14.790	14.097	13.497	13.497	13.497
Voorlopig resultaatbestemming 2020 (excl. Grex)	4.913					
Resultaatbestemming 2020 (budgetoverheveling)	-1.502					
Toevoegingen in dienstjaar t.l.v. exploitatie	0					
Toevoeging vrijval fusiebudget	2.065	732				
Onttrekkingen in dienstjaar t.g.v. exploitatie	-19.557	-1.160	-600			
Onttrekkingen in dienstjaar t.g.v. exploitatie (2020)	-418					
Onttrekking WBFIE Vastgoed		-265				
Verwachte stand Algemene reserve 31-12	14.790	14.097	13.497	13.497	13.497	13.497
Minimale stand op basis van (gewogen) risico's	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
Vrij besteedbaar	7.290	6.597	5.997	5.997	5.997	5.997

4. Nieuw beleid

4.1. Onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar (drie O's)

In deze perspectiefnota 2022 stellen we voor om alleen nieuw beleid dat voldoet aan de criteria onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar, de zogenoemde 3 O's, te honoreren en te verwerken in het financieel perspectief 2022 en verder. Dit betreft:

<i>bedragen x € 1.000</i>					
Nieuw beleid (drie O's)	2022	2023	2024	2025	2026
1. Inrichten omgevingsloket	180	180	180	180	180
2. Inkoop zorgcontracten	81	29	0	0	0
Totaal	261	209	180	180	180

1. Inrichting omgevingsloket

De raadsbeslissing om het verlenen van de omgevingsvergunningen weer als gemeente zelf te gaan doen, betekent een uitbreiding van de taken. Voor het inrichten van een loket is ook extra formatie nodig. Het college heeft, om hoge ontvlechtingkosten (1,3 miljoen euro) te voorkomen, met instemming van de raad, een gefaseerde aanpak gekozen. Met incidenteel geld wordt de eerste fase van het omgevingsloket gefinancierd.

Daarnaast betekent de nieuwe Omgevingswet dat we de processen ook aan de voorkant opnieuw moeten inrichten met nieuwe functies en rollen. Met de voorgestelde inzet van deze nieuwe functies borgen we de nieuw voorgeschreven werkwijze aan de voorkant. Zonder deze extra structurele inzet loopt de gemeente continuïteits- en dienstverleningsrisico's. Deze kosten hebben een structureel karakter en verwerken we in het financieel perspectief ten laste van het begrotingssaldo.

2. Inkoop zorgcontracten

De huidige zorgcontracten gaan per 2023 opnieuw aanbesteed worden. De inkoopstrategie wordt 15 juni door de colleges van de zes gemeenten vastgesteld. Hiervoor willen we een nieuwe –regionale – inkoopstructuur/ uitvoeringsorganisatie leveranciersmanagement inrichten. Daarvoor richten we een programma organisatie in die tot taak krijgt deze organisatie op te zetten en in te richten én de overgang van oude naar nieuwe contractvorming goed te vorm te geven. Naast het bemensen van deze projectorganisatie zal ook een kwartiermaker en/of programmaleider aangetrokken moeten worden.

De regionale kosten bedragen 1,5 miljoen euro (maximaal). Het aandeel van West Betuwe bedraagt maximaal 420.000 euro. Een groot deel van de bijdrage, 310.000 euro, dekken we uit bestaande mensen en middelen (beleidsplan Bouwen aan sociale kracht). Er resteert nog een bedrag van 110.000 euro. Deze is nodig voor een regionaal kwartiermaker voor de implementatie van de inkoopstrategie en de regionaal projectleider van het aanbestedingstraject Jeugd/Wmo. Deze kosten hebben een incidenteel karakter en dekken we vanuit de Algemene reserve.

4.2. Beleidskeuzes waarvan dekking algemene reserve

Naast de voorstellen nieuw beleid, die voldoen aan de criteria onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar, heeft het college ook nog een aantal beleidskeuzes waar incidentele kosten mee gemoeid zijn die zij prioriteit wil geven qua uitvoering. Deze kosten dekken we vanuit de algemene reserve. Het gaat om een tweetal harmonisatieonderwerpen en een drietal overige onderwerpen.

4.2.1. Harmonisaties

bedragen x € 1.000

Harmonisaties (incidenteel)	2022	2023	2024	2025	2026
1. Cultuurhistorie	23	0	0	0	0
2. Uitvoering economisch beleid	85	0	0	0	0
Totaal	108	0	0	0	0

Naast het voorstel nieuw beleid dat voldoet aan drie O's heeft het college ook nog een aantal beleidskeuzes op het gebied van de harmonisaties. Conform de harmonisatiestrategie leggen we aan de raad een min- en nul-variant voor. Tevens stellen we aan de raad voor om budget voor de plus-variant en deze plus-variant integraal af te wegen bij de Perspectiefnota.

Wanneer het harmonisatievoorstel nog niet is vastgesteld door de raad, maar wel binnen afzienbare tijd is ingepland voor behandeling in de raad, vragen we bij de Perspectiefnota alleen budget voor de uitvoering van het eerste jaar (anders ligt de uitvoering helemaal stil). Het jaar daarop vragen we budget voor de overige jaren.

1. Cultuurhistorie

In 2021 harmoniseren en actualiseren we het erfgoedbeleid. In dit beleid diepen we de thema's archeologie, cultuurhistorisch-landschappelijk erfgoed en gebouwd erfgoed (monumenten) nader uit. Aan dit beleid wordt tevens een uitvoeringsagenda toegevoegd. Voor de uitvoering van deze uitvoeringsagenda is budget nodig. Doel van het erfgoedbeleid is het beschermen van het cultuurhistorisch erfgoed. In de uitvoeringsagenda staan acties genoemd welke in de tijdsperiode 2022 – 2025 opgepakt moeten worden om het erfgoed goed verankerd te beschermen. We gaan dit doen in 2022 door:

- Beleidskader opstellen voor herbestemming van kerkgebouwen
- Het verbinden van cultuurhistorie met R&T en cultuur in verhaallijnen
- Onderzoek naar het opnemen van een verbod op metaaldetectie

2. Uitvoering economisch beleid

In 2021 stellen we het economisch beleid, bedrijventerreinenbeleid en detailhandelsbeleid vast. Met het economisch beleid willen wij een optimaal vestigingsklimaat voor ondernemers creëren. Op basis van dit beleid stellen we tevens een uitvoeringsagenda op. In de uitvoeringsagenda staan acties genoemd welke in de tijdsperiode 2021 – 2025 uitgevoerd moeten worden, waaronder:

- Onderzoek uitbreiding bedrijventerrein Beesd.
- Revitaliseringsplan opstellen Zeiving Zuid.
- Afwegingskader opstellen voor nieuwe functies op bedrijventerreinen.
- Een platform oprichten voor ondernemersverenigingen.
- Gebiedsvisie Proeftuinen

In 2022 hebben we voor de uitvoeringsagenda een bedrag van 85.000 euro nodig.

4.2.2. Overige beleidskeuzes

bedragen x € 1.000

Overige beleidskeuzes	2022	2023	2024	2025	2026
1. Bestrijding cybercriminaliteit	50	PM	PM	PM	PM
2. Impulsregeling klimaatadaptatie	425	0	0	0	0
3. Mobiliteitsprogramma: Toegankelijkheid en piekbelasting	45	0	0	0	0
Totaal	520	0	0	0	0

1. Bestrijding cybercriminaliteit

In de Veiligheidsstrategie Oost-Nederland 2019-2022 zijn de veiligheidsprioriteiten van 78 betrokken gemeenten vergeleken, om tot vier gezamenlijke prioriteiten te komen:

- Kwetsbare personen.
- Ondernijning
- Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit.
- Informatie gestuurd werken.

Door onderdelen te combineren is het mogelijk een groter effect te bereiken. Het gebruiken van beschikbare informatie (en data) biedt de mogelijkheid om ondernijning, cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit gerichter en effectiever aan te pakken. Zo worden ook de kwetsbare personen beter beschermd.

Vanuit de ambitie om als gemeente meer 'datagedreven werken' is in 2021 een project opgestart. Binnen dit project wordt onderzocht welke mogelijkheden het gebruik van beschikbare informatie en het combineren van verschillende data-bronnen heeft op de manier van werken. Een van de speerpunten van dit project richt zich op veiligheid. Hiervoor wordt een herbruikbaar 'dashboard', waarmee gerichter en effectiever ondernijning, cybercrime en digitale criminaliteit kan worden aangepakt. Dit zal op basis van het gebruik van (daar waar wettelijk mogelijk) beschikbare databronnen.

Voor het gebruik van 'dashboard-tooling' en het aantrekken van expertise op het gebied van data-analyse en data-modelling zullen we eenmalige kosten moeten maken. De verwachting voor 2022 is, dat we hiervoor ongeveer 50.000 euro nodig hebben. Eventuele terugkerende kosten ramen we PM. Hierbij dragen we bij aan het benoemde resultaat in programma twee.

2. Impulsregeling klimaatadaptatie

In de regionale adaptatie strategie en samenwerkingsagenda zijn negen speerpunten uitgewerkt waar we conform het bestuursakkoord klimaatadaptatie uitvoering aan willen geven. Ook in ons coalitieakkoord is aangegeven dat we maximale inspanningen leveren om gevolgen van wateroverlast en extreme weersomstandigheden te voorkomen. Het rijk heeft ter versnelling van de klimaatopgaven eenmalig een nationale impulsregeling DPRA van 200 miljoen euro vrijgegeven vanuit het deltafonds. Voor de werkregio Klimaat Actief Rivierenland is 4.247.000 euro aan impuls gelden beschikbaar. Deze impulsregeling is gebaseerd op 1/3 Rijks investering en 2/3 eigen investering. Voor gemeente West Betuwe is 611.852 euro aan impuls gelden gereserveerd. Dit betekent dat wij 1.223.704 euro eigen investering moeten doen over een periode van 2021-2027.

Een deel hiervan kan gedekt worden vanuit het Water en Riolerings Plan (699.000 euro) en het Wegenbeheerplan (100.000 euro). Voor de cofinanciering van groenmaatregelen is 425.000 euro benodigd, namelijk 210.000 euro voor vervanging van beplanting en grassen en 215.000 euro voor vervanging van bomen. Dit bedrag is niet opgenomen in het Groenbeheerplan. Om de beschikbare impuls gelden te kunnen aanvragen is het noodzakelijk 425.000 euro voor de impulsregeling

beschikbaar te stellen voor groenmaatregelen. De aanvraag moet voor eind 2023 zijn ingediend en de uitvoering mag plaatsvinden tot en met 2027.

Daarnaast is nog een bedrag gereserveerd van 1.061.750 euro voor de gehele werkregio, waar aanspraak op gemaakt kan worden, als de realisatie extra maatschappelijke meerwaarde heeft. Ook op het aandeel van het aangevraagde bedrag moet 2/3 eigen investering worden gedaan.

Met de impulsregeling willen we bereiken dat onze gemeente zich aanpast aan het extremer wordende weer en daarmee uitvoering geeft aan het coalitieakkoord en het bestuursakkoord klimaatadaptatie. Hierdoor realiseren we minder schadegevolgen en overlast als gevolg van extreem weer en daarmee een prettige, gezonde en veilige leefomgeving en het veilig stellen van het beschikbare impulsregeling met voldoende middelen voor cofinanciering. We doen dit door in onze uitvoeringsprojecten op kwetsbare locaties aanpassingen te realiseren om weersextremen op te kunnen vangen.

3. Mobiliteitsprogramma

Dit betreft de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Jaarplan 2022. Het doel is om de projecten uit te voeren om de ambities van de mobiliteitsvisie te bereiken zodat we veiligere, toegankelijker en meer leefbare kernen realiseren.

We voeren projecten uit om:

- de toegankelijkheid van looproute te verbeteren door een aantal nieuwe wensen vanuit het project 'De straat op' uit te voeren. Indien mogelijk sluiten we aan bij kernagenda's en/of dorpendeals.
- de ervaren piekbelasting op dijken aan te pakken door een gedragscampagne te starten en te inventariseren waar aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

4.3. Beleidskeuzes waarvan dekking binnen bestaande budgetten

De volgende beleidskeuzes voeren we uit in 2022 en verder en dekken we vanuit bestaande budgetten.

	<i>bedragen x € 1.000</i>				
Beleidskeuzes waarvan dekking binnen bestaande budgetten	2022	2023	2024	2025	2026
1. Bedrijfsrestaurant nieuwe huisvesting	4	10	10	10	10
2. Gebiedsmarketing	15	0	0	0	0
3. Kunstgrasveld VV Tricht (vervangen kunstgras en drainage)	0	33	32	32	32
4. Regionaal Investeringsfonds Fruitdelta Rivierenland	51	51	51	51	51
5. Accommodatieplan	70	0	0	0	0
Totaal	140	94	93	93	93

1. Bedrijfsrestaurant nieuwe huisvesting

Overeenkomstig de (T)huisvestingsvisie en de doelstelling van Samen West Betuws Werken willen we een centrale ontmoetingsplek faciliteren. Zo stimuleren we vanuit het Arbo-beleid en modern werkgeverschap gezonde voeding voor het personeel dat bijdraagt aan fit en vitaal personeel. Dit doen we door het aanbieden van een gezond voedingsconcept door een nog aan- dan wel in te besteden cateraar. Dit kan bijvoorbeeld door het gratis aanbieden van fruit dat lokaal wordt ingekocht.

2. Gebiedsmarketing

In 2021 wordt de visie op gebiedsmarketing vastgesteld. Met gebiedsmarketing zetten we de gemeente West Betuwe sterker en als één geheel op de kaart. We hebben een duidelijk, helder en integraal verhaal, om bezoekers, bewoners, bedrijven en talent aan te trekken en te behouden. Inwoners en bedrijven voelen zich nog meer verbonden met onze gemeente en met elkaar. Vanuit deze 'West Betuwse trots' werken we samen aan onze resultaten. We starten met een 0-meting om te zien waar we staan. De contouren van de gebiedsmarketing werken we uit naar een gebiedsmarketingplan

(complementair aan het omgevingsplan). Daarin worden de doelen van de gebiedsmarketing vertaald naar meetbare doelstellingen. Ook staat in het gebiedsmarketingplan hoe de marketing van West Betuwe samengaat met de marketing van de Betuwe en Rivierenland of de RivierDelta. Bij het vaststellen van de visie op gebiedsmarketing in 2021 krijgt u de keuze uit een 0- en een plus-scenario. Uitgaande van een 0-scenario verwachten we dit te kunnen bekostigen uit de bestaande budgetten.

3. Kunstgrasveld VV Tricht

Voetbalvereniging Tricht beschikt over een kunstgrasveld. Dit veld uit 2009 stond in 2019 op de planning van vervanging. Omdat het veld door de KNVB was afgekeurd is in overleg met de vereniging besloten om een levensduurverlengende maatregel ad 12.500 euro (eind 2019) op kosten van de gemeente uit te voeren ten laste van het vervangingsbudget. Daarmee is de vervanging ca. twee jaar is opgerekt en in 2022 alsnog aan de orde. Ondertussen is gebleken dat ook de drainage niet meer functioneert. De extra kosten worden hiervoor geraamd op 25.000 euro. Voor de vervanging was 310.000 euro gereserveerd. Dit bedrag dient daarom opgehoogd te worden met 37.500 euro naar 347.500 euro. We dekken de afschrijvingslasten uit de bestemmingsreserve 'dekking afschrijving sportterreinen van voormalige Geldermalsen'.

De vervanging vindt doorgang in 2022 op basis van het beoogd nieuw sportbeleid, nadat dit is vastgesteld en er een overeenkomst is afgesloten met de vereniging.

4. Regionaal Investeringsfonds Fruitdelta Rivierenland

In 2021 wordt het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2021-2025 vastgesteld. Onderdeel van dit nieuw beleid is de voortzetting van het Regionaal Investeringsfonds. In het oude Economisch ambitiedocument 2016-2020 was er een koppeling met het RIF (Regionaal Investeringsfonds Fruitdelta). Hiervoor werd 3 euro per inwoner betaald. Nu ligt er een verzoek vanuit Fruitdelta Rivierenland om een bijdrage van 2 euro per inwoner vanaf 2022. Deze kosten dekken we vanuit bestaande budgetten. het jaar 2021 is een overgangsjaar en de kosten worden gedekt uit de regiodeal. Doel van het RIF is het aanjagen van de regionale en lokale economie door het ondersteunen en stimuleren van innovatieve ondernemersgerichte projecten.

5. Accommodatieplan

In 2022 stellen we voor gemeentelijk vastgoed een huurbeleid, een accommodatieplan en een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed op. Door het opstellen van een accommodatieplan krijgen we inzicht in de maatschappelijke ontwikkelingen die zorgen voor een structurele behoefte aan accommodaties op daarmee gewogen en integrale beslissingen te kunnen nemen over de vastgoedportefeuille;

Hierdoor realiseren we een verbetering van en komen tot structureel afgewogen portefeuillemanagement, een eenduidig gemeentelijk huurbeleid en een duurzame gemeentelijk vastgoed portefeuille.

We doen dit door:

- Inventariseren welke maatschappelijke ontwikkelingen zorgen voor een structurele behoefte aan accommodaties? Groeit of daalt de behoefte aan vastgoed? Welke prioriteiten stelt de gemeente?
- Keuze maken of de gemeente wil komen tot een kostprijsdekkende huur, doelgroepen huur en/of huur markthuurl (en in welke situatie). Daarnaast lopende huurovereenkomst omzetten in gelijklopende huurovereenkomsten.
- Het opstellen van de Routekaart, een manier om abstracte ambities te vertalen naar meetbare doelstellingen en concrete projecten. Samenhangend met het accommodatieplan om inzicht te krijgen welke gebouwen de gemeente over 30 jaar (nog) heeft en willen verduurzamen.

5. Kansen en risico's

5.1. Kansen

Extra middelen Jeugdzorg

In vervolg op de extra incidentele middelen voor jeugdzorg in 2021 (913 miljoen euro) is nu ook een bindend advies gegeven door de landelijke arbitragecommissie. Deze middelen zijn bedoeld om de acute problematiek in de jeugdzorg (deels het gevolg van de corona pandemie) aan te pakken. Opgemerkt moet wél worden dat een nog onbekend deel van deze middelen ook bedoeld zijn voor de ontstane financiële tekorten. Wij berichten u daarover nog nader. Deze middelen worden verdeeld in nog nader uit te werken

specifieke uitkeringen (420 miljoen euro):

- Tijdelijke uitbreiding van de (ambulante en klinische) crisiscapaciteit jeugd-GGZ
- Aanpak (tot vereenvoudiging) in de jeugdbeschermingsketen
- Ombouw van residentiële zorg onder meer in het verkleinen van woongroepen.

Het andere deel (493 miljoen euro) wordt beschikbaar gesteld via de algemene uitkering in het gemeentefonds en is bedoeld voor:

- Het voorkomen en aanpakken van wachttijden in de hoog-specialistische jeugdhulp
- Lokale transformatie aanpak door gemeenten specifiek voor de inzet van een POH Jeugd GGZ bij huisartsen.

Het advies van de arbitragecommissie (d.d. 18 mei 2021) volgt hierop en houdt in dat het rijk met ingang van 2022 rekening moet houden met een financiële compensatie/basisbedrag € 1,9 miljard. Een gezamenlijke ontwikkelagenda 2022-2028 moet worden opgesteld om te komen tot maatregelen ter verbetering van de jeugdhulp en het beheersbaar maken van het stelsel. Kanttekening hierbij is dat eventuele besparingen die hieruit voortkomen in mindering kunnen worden gebracht op het basisbedrag. Inmiddels heeft het rijk begin juni laten weten dat gemeenten volgend jaar 1,3 miljard extra krijgen voor jeugdzorg. Deze extra gelden zijn nog niet verwerkt in het meerjarenperspectief.

5.2. Risico's

Met ingang van het jaarverslag 2020 rapporteren we over de financiële risico's volgens de richtlijnen die hiervoor in de nota risicomanagement zijn opgenomen.

Risico omschrijving	Bedrag * €1.000	I/S	Kans	2022	2023	2024	2025
<i>Programma Bestuur en ondersteuning</i>							
Verbonden partijen	190	S	Gemiddeld	95	95	95	95
Niet realiseren taakstelling WBFIE inkoop	Oplopend 350 tot 625 vanaf 2024	I	Klein	88	125	156	
<i>Programma Veiligheid</i>							
Verbonden partij	PM	S	Gemiddeld	PM	PM	PM	PM
Niet realiseren taakstelling WBFIE Verbonden partij	Oplopend 140 tot 423 vanaf 2024	S	Gemiddeld	70	140	211	211

<i>Programma Verkeer, vervoer en waterstaat</i>							
Verkeersontsluiting Geldermalsen -Oost	PM	I	Gemiddeld		PM		
<i>Programma Onderwijs</i>							
Leerlingenvervoer open einde regeling	64	S	Zeer klein	6	6	6	6
<i>Programma Sport, cultuur en recreatie</i>							
Vervanging bomen	150	I	Groot	105			
<i>Programma Sociaal domein en volksgezondheid</i>							
Nieuwe wetgeving	PM	S	Klein	PM	PM	PM	PM
Participatiewet BUIG open einde regeling	365	S	Zeer klein	37	37	37	37
Minimaregelingen open einde regeling	66	S	Klein	16	16	16	16
Wmo open einde regeling	500	S	Groot	350	350	350	350
Jeugdzorg open einde regeling	525	S	Zeer groot	473	473	473	473
Transitiekosten beleidsplan Bouwen aan sociale kracht	800	I	Groot		560	560	
Niet realiseren taakstelling WBFIE bouwen aan sociale kracht	Oplopend van 1.590 tot 2.590 vanaf 2024	S	Klein		398	648	648
<i>Programma Duurzaamheid en milieu</i>							
Niet nakomen afspraken bestuursakkoord klimaatadaptatie 2018	PM	S	Groot	PM	PM	PM	PM
Toezicht en handhaving sanering Golfbaan Spijk	200	S	Gemiddeld		100	100	100
<i>Programma Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing</i>							
Grondexploitatie	8.385	I	Absoluut	8.385			
Nieuwe wetgeving	Oplopend vanaf 2023 tot 370	S	Gemiddeld		93	139	185
<i>Programma Financiering en dekkingsmiddelen</i>							
Algemene uitkering	Oplopend vanaf 2023 tot 2.600	S	Klein		163	325	488
Garantstellingen	PM	I	Zeer klein	PM			
Totaal	16.395			9.625	2.336	3.116	2.609

Bij elk risico geven we aan of het risico structurele financiële gevolgen heeft of dat het een incidenteel risico betreft. De risico's worden in klassen ingedeeld naar kans.

Kans	Weging in %
Zeer klein	10
Klein	25
Gemiddeld	50
Groot	70
Zeer groot	90

Toelichting op de risico's:

Programma Bestuur en ondersteuning

Verbonden partijen: dit betreft de risico's van de Regio Rivierenland op het gebied van tekort op de contractgestuurde dienstverlening en het risico op hogere kosten als gevolg van overdracht van facilitaire taken van West Betuwe naar en ontvlechting van financieel advies taken van BWB. De kans op deze risico's schatten we als gemiddeld in.

Niet realiseren taakstelling WBFIE Inkoop: vanuit de begroting 2021 is een structurele taakstelling op de Inkoop opgenomen oplopend van 350.000 euro in 2022 tot 625.000 euro vanaf 2024. In de eerste bestuursrapportage rapporteerden wij over de stand van de implementatie van de maatregelen WBFIE. Hieruit bleek dat op deze taakstelling het plan van aanpak nog in voorbereiding is. Omdat West Betuwe wel een groot inkoopvolume heeft, schatten we de kans dat we de taakstelling niet in volle omvang realiseren incidenteel voor de jaren 2022 tot en met 2024 klein in.

Programma Veiligheid

Verbonden partij: Bij de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid bestaat de kans op verhoging gemeentelijke bijdrage door de duiktaak en mogelijk in te halen activiteiten als gevolg van de coronacrisis. De reserve is nog altijd onder bestuurlijke norm. De VRGZ heeft de risico's niet gekwantificeerd.

Niet realiseren taakstelling WBFIE verbonden partij: vanuit de begroting 2021 is een structurele taakstelling voor het verdeelmodel van de Veiligheidsregio opgenomen, oplopend van 140.000 euro in 2022 tot 423.000 euro vanaf 2024. In de eerste bestuursrapportage rapporteerden wij over de stand van de implementatie van de maatregelen WBFIE. Hieruit bleek dat op deze taakstelling nog de nodige stappen gezet moeten worden en onderhandelingen nog niet zijn gestart. Daarom schatten wij de kans dat deze taakstelling niet wordt gerealiseerd op gemiddeld.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Oplossen knelpunt verkeersontsluiting Geldermalsen-Oost: de ontwikkeling van Hondsgemet Noord leidt tot een knelpunt in de verkeerssituatie op de Rotonde bij De Plantage/Hondsgemet in Geldermalsen. De financiële gevolgen van de oplossing van dit knelpunt kunnen niet volledig ten laste van de grondexploitaties worden gebracht. Ook is niet bekend in hoeverre de provincie bijdraagt in de kosten van de oplossing. Daarom wordt de omvang van het risico op PM en de kans op gemiddeld gewaardeerd.

Programma Onderwijs

Leerlingenvervoer open einderegeling: Voor de open einden regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020, waarin we overhielden op het budget voor leerlingenvervoer, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet minimaal is.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Vervanging bomen: het groenbeheerplan is onderdeel van het programma Sport, Cultuur en Recreatie. Voor grootschalige vervanging van bomen is in het groenbeheerplan beperkt budget (30% van de behoefte) beschikbaar gesteld. Vanwege de leeftijd van de bomen verwachten wij dat er veel bomen zullen moeten worden vervangen om aansprakelijkheidsrisico's te voorkomen. Daarom wordt dit risico hoog gewaardeerd. We nemen dit risico elk jaar incidenteel op en verwachten dat het risico afneemt naarmate het bomenbeheerplan verder tot uitvoering komt.

Programma Sociaal domein en Volksgezondheid

Het risico bij nieuwe wetgeving bestaat uit drie subrisico's:

- *Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang:* Vanaf 01-01-2023 wordt het nieuwe verdeelmodel van kracht. Dit betekent dat de middelen niet meer over de 43 centrumgemeenten worden verdeeld, maar onder alle individuele gemeenten. Voor de totale decentralisatie van deze middelen wordt een termijn van 10 jaar gehanteerd. De middelen die we als gemeente ontvangen zijn niet geormerkt voor deze taak, maar maken onderdeel uit van het Wmo-budget. Aan de colleges van de gemeenten Nijmegen, Rijk van Nijmegen en regio Rivierenland wordt voorgesteld om het budget dat we als individuele gemeenten, vanaf 2023, gaan ontvangen voor de uitvoering van deze taken regionaal in te brengen voor de bekostiging van beschermd wonen. Er komt waarschijnlijk een rekentool waarmee we kunnen berekenen wat de "plus" op ons Wmo budget is voor wat betreft de middelen voor beschermd wonen. Nijmegen ontvangt nu als centrumgemeente Beschermd Wonen de middelen voor de uitvoering van deze taak. Als we als individuele gemeenten de middelen die wij straks ontvangen in één pot doen, blijft het totale budget gelijk. Het wordt anders als één van de deelnemende gemeenten in de komende jaren zelf aan de slag wil met deze middelen en ze niet meer regionaal inzet. We maken regionale afspraken over het proces dat we gaan volgen als dit aan de orde is. Vooralsnog schatten we de kans dat dit risico zich voordoet klein in.
- *Invoering woonplaatsbeginsel beschermd wonen:* Er ligt een wetsvoorstel om dit per 01-01-2023 in te voeren. De gemeente van herkomst betaalt dan voor een bepaalde periode de kosten van de voorziening in een andere gemeenten. We maken regionaal (niveau Gelderland-Zuid) afspraken om de risico's zoveel mogelijk te beperken, maar als we samen geld tekort komen moet iedereen (naar rato) bijdragen. De kans schatten we nu op zeer klein.
- *Nieuwe Wet inburgering:* De invoering van de wet is opnieuw uitgesteld. De beoogde implementatie is 1 januari 2022. Financiering vindt plaats op basis van T-1, wat maakt dat structureel sprake is van voorfinanciering. Het budget dat gemeenten ontvangen bestaat uit twee delen: een deel uitvoeringskosten (uitvoering brede intake, plan inburgering en participatie, financieel ontzorgen) en een deel inburgeringsvoorzieningen. Hieronder wordt verstaan het aanbieden van leerroutes, module arbeidsmarkt en participatie, participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding. De uitvoeringskosten in 2020 op basis van inwoneraantallen bedragen 100.927 euro. De inkomsten in 2021 voor de nieuwe wet inburgering bedragen 66.500 euro. Tot 1 januari 2022 (zodra de nieuwe wet van kracht wordt) ontvangen we voor iedere 18+ statushouder die in onze gemeente gehuisvest

wordt, conform de huidige wetgeving een vergoeding van 2.360 euro. Het uitgangspunt bij de implementatie is dat de middelen die we van de Rijksoverheid krijgen het financieel kader vormen. Daarom ramen we het risico op PM met een kleine kans dat het risico zich voordoet.

Participatiewet BUIG open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020, waarin we fors overhielden op het budget voor de BUIG, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet minimaal is. De BUIG-gelden worden geleidelijk overgedragen aan Werkzaam Rivierenland als gevolg van de afspraken over solidariteit. Wanneer Werkzaam over het geheel een tekort op de BUIG heeft, draagt West Betuwe hierin voor een deel bij. Het risico zal dus geleidelijk overgaan op het risico van de verbonden partij Werkzaam Rivierenland.

Minimaregelingen open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet klein is.

Wmo open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020 en de vergrijzing van de bevolking, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet groot is.

Jeugdzorg open einderegeling: Voor de open einde regelingen houden we 5% van het jaarlijkse budget als risico aan. Gelet op de ontwikkelingen tot en met 2020 en de coronacrisis, verwachten we dat de kans dat het risico zich voordoet zeer groot is.

Transitiekosten beleidsplan Bouwen aan sociale kracht: Voor het terugdringen van de tekorten in het sociaal domein en het bereiken van de transformatie van de Wmo en de Jeugdzorg stelden wij het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht 2021-2024 op. De transitiekosten 2021 en 2022 en de verwachte besparing in die jaren hebben we structureel verwerkt in de begroting 2021-2024. De mogelijke besparingen vanaf 2023 zijn opgenomen in de groslijst van ombuigingsmaatregelen voor de begroting. De verwachte transitiekosten voor 2023 en 2024 zijn in beeld gebracht, maar worden afhankelijk van de midterm review in 2022 in deze omvang daadwerkelijk nodig. Daarom nemen we die bedragen op in de risicoparagraaf met een hoge kans dat het risico zich voordoet.

Niet realiseren taakstelling WBFIE beleidsplan bouwen aan sociale kracht: vanuit de begroting 2021 is een structurele taakstelling voor het de kosten van Wmo en Jeugdwet opgenomen als gevolg van het beleidsplan Bouwen aan sociale kracht, oplopend van 1.590.000 euro in 2023 tot 2.590.000 euro vanaf 2024. In de eerste bestuursrapportage rapporteerden wij over de stand van de implementatie van de maatregelen WBFIE. Hieruit bleek dat de uitvoering van het beleidsplan inmiddels in volle gang is. Toch kunnen wij op dit moment niet inschatten of de taakstellingen in 2023 en vanaf 2024 volledig gehaald zullen worden. Daarom schatten we de kans op dit risico als gemiddeld in.

Programma Duurzaamheid en milieu

Niet nakomen afspraken bestuursakkoord klimaatadaptatie 2018: Vanuit het bestuursakkoord klimaatadaptatie 2018 hebben alle overheden de opgave om vanaf 2021 klimaat- en waterrobuust in te richten. Hiervoor moet klimaatadaptatie integraal worden geborgd in diverse beleid- en uitvoeringsregels. Bij de harmonisatie van de diverse beleidsprogramma's is klimaatadaptatie tot op heden onvoldoende meegenomen, soms ook wegens bezuinigingen. De borging van de opgave voor

het klimaat- en waterrobuust inrichten moet daarom beter worden opgenomen in de diverse programma's. Zolang dit niet verandert kan er maar beperkt uitvoering gegeven worden aan het klimaat- en waterrobuust inrichten. De kans op dit risico schatten we daarom groot in.

Toezicht en handhaving sanering Golfbaan Spijk: Het college heeft in 2020 besloten om de kosten voor handhaving en toezicht niet structureel in de begroting op te nemen, maar te onderzoeken hoe de kosten vanaf 2022 gefinancierd en omlaag gebracht kunnen worden. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Grondexploitatie: Voor alle grondexploitaties brachten wij voor de jaarrekening de risico's en de kansen daarop in beeld. Deze zijn vervolgens doorgerekend via de Monte Carlo risicosimulatie en dit leidde tot een totale risico omvang van 8.385.000 euro. In deze perspectiefnota houden we dit bedrag aan, voor de begroting 2022 maken we een nieuwe doorrekening. Voor de afdekking van dit financiële risico is de algemene reserve Grondexploitatie beschikbaar.

Nieuwe wetgeving: Het risico bij nieuwe wetgeving gaat over met name over lagere opbrengsten leges omgevingsvergunning door de invoering van de Omgevingswet. We maken 2021 keuzes over de mate van vrijheid en sturing op de ruimtelijke kwaliteit. Afhankelijk van de keuzes die de gemeenteraad hierbij gaat maken, zullen minder aanvragen vergunningsplichtig worden, zal er anders of minder worden gehandhaafd, en zullen werkprocessen anders gaan verlopen. In de gesprekken met de gemeenteraad zullen we ook – waar mogelijk - de financiële gevolgen van de mogelijke keuzes inzichtelijk maken. Het effect zou kunnen oplopen tot 20% van de legesopbrengsten vanaf 2025. Op dit moment weten wij niet in hoeverre de gemeenteraad hierin verantwoordelijkheden bij de inwoners wil leggen of juist wil gaan sturen. En in hoeverre het innen van legesinkomsten voor de gemeenteraad belangrijk is. Daarom schatten we de kans op gemiddeld in.

Programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering: In 2023 wordt naar verwachting de nieuwe verdeelsystematiek voor het gemeentefonds ingevoerd. In de begroting hebben we inmiddels rekening gehouden met een neutraal effect. Uit het model dat voorgelegd werd aan de Raad voor Openbaar Bestuur bleek dat West Betuwe een voordeelgemeente was. Omdat veel gemeenten in het noorden van het land en een aantal grote gemeenten er in dit model stevig op achteruit gaan, verwachten wij dat het model nog wordt bijgesteld. Hierdoor bestaat een kleine kans dat West Betuwe alsnog een nadeelgemeente wordt.

Garantstellingen: West Betuwe staat voor een bedrag van 138,5 miljoen euro garant voor leningen die door andere partijen zijn aangegaan. In een aantal gevallen als achtervang voor een waarborgfonds, in andere gevallen zijn we de eerste partij, die aangesproken wordt als de lener zijn verplichtingen niet nakomt. Op dit moment hebben wij geen aanleiding om te verwachten dat de gemeente West Betuwe wordt aangesproken voor verstrekte garanties. Wanneer we een gering percentage als risicobedrag opnemen zorgt de weging, zelfs bij de kans zeer klein, tot een groot beslag op het weerstandsvermogen. Daarom hebben we dit risico hier niet gekwantificeerd.

Risico's als gevolg van Corona-pandemie

De risico's als gevolg van de Corona-pandemie hebben betrekking op eerder vermelde risico's in de programma's, we hebben deze niet afzonderlijk in beeld gebracht. Wel hebben we de gevolgen van de Corona-pandemie voor de economie en de gezondheid laten meewegen in de kansinschattingen. In 2021 onderzoeken we de mogelijke lange termijn risico's van de pandemie.

6. Financiële samenvatting

Na verwerking van de voorstellen nieuw beleid uit hoofdstuk 4 ziet het financieel meerjarenperspectief van de exploitatie er als volgt uit:

bedragen x € 1.000

Begrotingsjaar	2022	2023	2024	2025	2026
Financieel uitgangspunt begroting 2022 e.v. (voor verwerking)	454	1.059	670	1.615	-244
Nieuw beleid drie O's	-261	-209	-180	-180	-180
Incidentele beleidskeuzes: Harmonisaties	-108	0	0	0	0
Incidentele beleidskeuzes: Overige incidentele beleidskeuzes	-520	0	0	0	0
Beleidskeuzes waarvan dekking binnen bestaande budgetten	0	0	0	0	0
Dekking vanuit Algemene reserve					
Nieuw beleid (drie O's): inkoop zorgcontracten	81	29	0	0	0
Incidentele beleidskeuzes: Harmonisaties	108	0	0	0	0
Incidentele beleidskeuzes: Overige incidentele beleidskeuzes	520	0	0	0	0
Financieel uitgangspunt begroting 2022 e.v. (na verwerking)	274	879	490	1.435	-424

Het verloopoverzicht van de Algemene reserve ziet er na verwerking van de mutaties uit hoofdstuk 4 als volgt uit:

bedragen x € 1.000

Algemene reserve	2021	2022	2023	2024	2024	2025
Vrij besteedbaar	7.290	5.888	5.288	5.288	5.288	5.288
Mutaties Perspectiefnota 2022		-709				
Vrij besteedbaar (na verwerking perspectiefnota)	6.581	5.888	5.288	5.288	5.288	5.288

In het vrij besteedbare bedrag is al rekening gehouden met 7,5 miljoen euro voor het opvangen van de risico's.

7. Toelichting mogelijke beleidskeuzes

Om richtinggevende uitspraken te doen voor het college ter verwerking in de programmabegroting 2022 hebben wij in dit hoofdstuk de toelichting opgenomen van de mogelijke beleidskeuzes. Deze zijn onderverdeeld in de volgende twee categorieën:

- Harmonisaties
- Overige beleidskeuzes

7.1. Harmonisaties

Naast het voorstel nieuw beleid dat voldoet aan drie O's heeft het college ook nog een aantal beleidskeuzes op het gebied van de harmonisaties. Conform de harmonisatiestrategie leggen we aan de raad een min- en nul-variant voor. Tevens stellen we aan de raad voor om budget voor de plus-variant en deze plus-variant integraal af te wegen bij de perspectiefnota.

Wanneer het harmonisatievoorstel nog niet is vastgesteld door de raad, maar wel binnen afzienbare tijd is ingepland voor behandeling in de raad, vragen we bij de perspectiefnota alleen budget voor de uitvoering van het eerste jaar (anders ligt de uitvoering helemaal stil). Het jaar daarop vragen we budget voor de overige jaren.

<i>bedragen x € 1.000</i>					
Harmonisaties (structureel)	2022	2023	2024	2025	2026
1. Sport	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal	0	0	0	0	0

1. Sport

In september 2021 stelt de raad het geharmoniseerde sportbeleid 2022-2026 vast. In de harmonisatiestrategie is bepaald dat geharmoniseerd beleid budgetneutraal of tegen minder budget (nul- of min-scenario) moet zijn. Op dit moment is niet aan te geven of de uitvoering van het geharmoniseerde beleid budgettair neutraal mogelijk is. Investerings in verouderde accommodaties, een nieuwe beheer en onderhoudsvergoeding, aandacht voor de niet-georganiseerde groepen, initiëren van nieuwe ontwikkelingen en meer doelgroepen er bij betrekken maken het op dit moment ongewis. Benodigde middelen worden in de maanden juni-juli duidelijk.

7.2. Overige beleidskeuzes

Naast het voorstel nieuw beleid, dat voldoet aan de criteria onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdbaar, en de incidentele beleidskeuzes (hoofdstuk 4) heeft het college ook nog een aantal beleidskeuzes met structurele kosten.

Dit betreft de volgende voorstellen:

bedragen x € 1.000

Overige beleidskeuzes	2022	2023	2024	2025	2026
1. Uitvoering participatiebeleid	37	27	27	27	27
2. CPO beleid	PM	PM	PM	PM	PM
3. Mobiliteitsprogramma: Verkeersveiligheid	0	15	15	14	14
4. Verkeersveiligheid 30 km de norm	0	34	33	33	33
5. Verkeersontsluiting Hellouw	0	0	0	89	88
6. Transformatiefonds	62	62	62	62	62
7. Huisvesting arbeidsmigranten	119	84	4	4	4
8. Leerplicht	19	19	19	19	19
9. Zorgfraude	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal	237	241	160	248	247

Toelichting

1. Uitvoering participatiebeleid

Bij de uitvoering van het participatiebeleid is het hanteren van een gereedschapskist gewenst. De raad heeft dit aangegeven tijdens de behandeling van de startnotitie. Het doel wat we willen bereiken is het vergroten van de kwaliteit van lokale democratische processen en versterking van de samenwerking van de gemeente met onze inwoners. Hierdoor realiseren we dat inwoners, bedrijven en belanghebbenden deelnemen bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid of gemeentelijke plannen.

We doen dit door het beleid en de verordening vast te laten stellen in september 2021. We gaan ervan uit dat de participatie bij beleid en plannen wordt gedekt uit budgetten en capaciteit van het betreffende beleid/project. Voor de organisatiebrede methodische implementatie en uitvoering van het beleid wordt gewerkt met een gereedschapskist en diverse instrumenten. Doorontwikkeling van het in 2021 gestarte inwonerspanel is een belangrijk speerpunt in de aanpak.

2. Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) beleid

Op dit moment stellen we het CPO-beleid op. Vaststelling door het college is gepland in het tweede kwartaal 2021. Doel van het CPO-beleid is het realiseren van betaalbare woningen in de kernen vanuit de lokale behoefte. Voor de uitvoering van het CPO-beleid is mogelijk budget nodig. Denk hierbij aan het begeleiden van groepen of subsidie voor proceskosten. Omdat het beleid nog niet vastgesteld kunnen we nog geen inschatting maken van de uitvoeringskosten.

3. Mobiliteitsprogramma: verkeersveiligheid

Dit betreft de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Jaarplan 2022. Het doel is om de projecten uit te voeren om de ambities van de mobiliteitsvisie te bereiken zodat we veiligere, toegankelijker en meer leefbare kernen realiseren.

We voeren projecten uit om:

- de verkeersveiligheid te verbeteren door mee te liften met wegonderhoud. Op basis van ervaringscijfers uit het verleden weten we dat we voor Verkeersveiligheidsmaatregelen 7 % (455.000 euro) van het jaarlijks beschikbare budget van wegbeheer nodig is. Hiervan vragen we 50% aan. Voor de andere 50% streven we naar het verkrijgen van subsidie.

4. Verkeersveiligheid: 30 km de norm

Het doel van dit voorstel is om de verkeersveiligheid te vergroten voor voetgangers, fietsers en kinderen door het realiseren van meer en beter ingerichte 30 km/uur wegen.

Hierbij liften we mee met het onderhoudsprogramma van Wegbeheer, zodat we wegen naast onderhoud ook (beter) inrichten als 30 km/uur weg en zo verkeersveiliger maken. Hierdoor hoeft de straat maar één keer open en ervaren de inwoners dus ook maar één keer overlast. Groot voordeel is daarnaast dat de maatregelen door het werk-met-werk maken minder kosten. Bijvoorbeeld doordat er toch al nieuwe straatstenen nodig waren vanuit onderhoud, hoeven wij die niet te kopen als we een drempel of plateau willen maken. Dit scheelt 30 tot 50 procent van de kosten. Zo bereiken we per euro een groter effect. Op basis van ervaringscijfers uit het verleden weten we dat we voor Duurzaam Veilig inrichten 8 % van het jaarlijks beschikbare budget van wegbeheer nodig is.

5. Verkeersontsluiting Hellouw

Voor het aanleggen van de verkeersontsluiting Hellouw is extra krediet nodig (1,8 miljoen euro). Dit extra budget is nodig voor de aanleg van een rotonde met een ontsluiting naar het noorden (Paalgraaf). Doel van de aanleg van verkeersontsluiting is het verbeteren van de verkeerssituatie op de kruisingen met de Graaf Reinaldweg bij Hellouw waardoor we veilige wegen en kruispunten voor onze inwoners realiseren.

6. Transformatiefonds

Dit betreft het inzetten op een sluitende aanpak in de zorg voor kwetsbare jongeren tussen de 12 en 23 jaar. Hiervoor zijn drie actieprogramma's opgesteld. Het gaat hier om het actieprogramma Toekomstgericht werken. In elke regiogemeente is inmiddels een Toekomstcoach werkzaam. De Toekomstcoach werkt preventief en probeert zo vroeg mogelijk in beeld te zijn en zet in op het versterken van de eigen kracht van de jongere. In 2020 hebben er regionaal 72 jongeren intensief samengewerkt met de toekomstcoach. De Toekomstcoach gaat zelf proactief te werk (op straat, op scholen, online) en heeft zich bekend gemaakt bij belangrijke ketenpartners. In de gemeente West Betuwe zijn per 1 oktober 2020 de jongerenwerkers actief als Toekomstcoach. In onze gemeente hebben in dit korte tijdsbestek veertien jongeren gebruik gemaakt van de Toekomstcoach (vijf via Mozaïek en negen via Connect2Jeugd).

De Toekomstcoach gaat individueel aan de slag met een jongere, maakt samen met de jongere een plan voor zijn toekomst en ondersteunt hem of haar om dit vorm te geven. Alle leefgebieden (werk, onderwijs, inkomen, zorg, wonen en veiligheid) worden besproken en de Toekomstcoach helpt de jongere om prioriteiten te stellen in het aanpakken van zijn of haar uitdagingen en helpt deze plannen te realiseren, indien nodig vastgelegd in een Toekomstplan. De Toekomstcoach richt zich op de intrinsieke motivatie van jongeren en zijn of haar talenten en helpt de jongere haalbare persoonlijke doelen te stellen. De Toekomstcoach werkt outreachend, is laagdrempelig in het contact en gaat op zoek naar de doelgroep.

7. Huisvesting arbeidsmigranten

Dit voorstel betreft de uitvoering van het beleid huisvesting arbeidsmigranten.

Doelen zijn een goede en veilige huisvesting voor de arbeidsmigranten die in de gemeente West Betuwe werkzaam, nachtregistratie van arbeidsmigranten die in onze gemeente verblijven en integratie van arbeidsmigranten die zich voor langere tijd vestigen. Hierbij zorgen we ervoor dat nieuwe verzoeken voor huisvesting voldoen aan de eisen van het Beleidsplan Huisvesting Arbeidsmigranten. Bestaande situaties inventariseren we en we creëren een beter inzicht in hoeveel arbeidsmigranten wanneer waar verblijven

De uit te voeren activiteiten zijn onder andere: inventarisatie, instellen en onderhouden nachtregister, handhaving en controle en de oprichting van een platform arbeidsmigranten.

	2022	2023	2024 e.v.
Inventarisatie	20.000		
Instellen nachtregister	5.000		
Onderhoud nachtregister	2.000	2.000	2.000
Handhaving en controle	80.000	80.000	PM (eerst evaluatie)
Informatievoorziening en welkomstpakket	10.000		
Platform	1.500	1.500	1.500
Totaal	118.500	83.500	3.500

8. Leerplicht

De taken en de rol van de leerplichtambtenaar zijn veranderd. Het is nu veel meer gericht op het voorkomen van schoolverzuim (de Methodische Aanpak Schoolverzuim: MAS) in plaats van het handhaven (Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim: SAS). De MAS concentreert zich op het zo vroegtijdig mogelijk actie ondernemen en inzetten/doorverwijzen van en naar passende hulp. Het doel is het voorkomen van schoolverzuim en jongeren en ouders snel en laagdrempelig benaderen (voorheen constateren en handhaven). Naast het volgen van een aantal regels met als doel te handhaven, wordt nu ook de situatie geanalyseerd, alle opties verkend en continue in verbinding gestaan met de ketenpartners.

We gaan dit doen door het volledig uitvoeren en in praktijk brengen door de leerplichtambtenaar van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS methode). Dit betekent zo vroegtijdig mogelijk actie ondernemen en inzetten/doorverwijzen van en naar passende hulp zodat schoolverzuim wordt voorkomen.

9. Zorgfraude

Zorgfraude levert grote maatschappelijke schade op. Daarbij zijn we vanuit wet- en regelgeving gehouden hier een effectieve aanpak op te ontwikkelen. Daarom is het noodzakelijk een zo sluitend mogelijke aanpak te ontwikkelen om deze zorgfraude tegen te gaan. Dit raakt inkoop-en contractmanagement én controle op bijvoorbeeld de bedrijfsvoering van aanbieders. We staan hierbij een regionale aanpak voor. Hiervoor denken we aan de inrichting van een regionale taskforce. Beleid en aanpak moeten urgent worden opgezet, waarbij we inzicht krijgen in zorgfraude met als resultaat geen zorgfraude in onze gemeente. De kosten hiervan moeten nog in beeld gebracht worden.